

Oleg Sokolov

*Hudební a mimohudební prvky včetně audiovizuálních
v hudbě pro bicí nástroje 20. a 21. století*

Disertační práce, Praha 2016, počítačový tisk, 93 stran textu.

Oponentský posudek

Dlouhý název předložené disertační práce dává tušit, že máme co dočinění s velmi zajímavou problematikou. Již v úvodu se dočteme, že „propojením hudby s mimohudebními prvky včetně audiovizuálních se teoreticky zabývá řada publikací“, nicméně já dodávám, že ve spojení s bicími nástroji je zde v oblasti teorie stále co objevovat. Z toho důvodu je snaha autora práce chvályhodná.

Oleg Sokolov má na co navazovat. Český hudební život disponuje dvěma perkusionisty, kteří, každý po svém, se danou problematikou dlouhodobě zabývají, jak prakticky tak teoreticky. Mám na mysli doc. Tomáše Ondruška a doc. Dana Dlouhého. Je potěšitelné, že mají následovníka v další generaci, ačkoliv oni sami jsou v práci zmíněni pouze okrajově.

Za nejprínosnější považuji zhruba druhou polovinu práce, konkrétně od strany 45. Zde je bohatě naplněna samotná podstata oboru, který se jmenuje Interpretace a teorie interpretace. Autor se věnuje několika skladbám, které vznikly na jeho popud v souvislosti s doktorským studiem a jež v premiérách zazněly na jeho doktorandských recitálech. Nechybějí podrobné životopisy skladatelů oněch kompozic, konkrétně Daniela Chudovského, Jana Duška, Jiřího Lukeše a Jakuba Rataje. Je zřejmé, že na vzniku těchto textů se částečně podíleli i sami autoři, ale na tom nevidím nic špatného. Kdo jiný podá o sobě a o svém díle lepší zprávu? Můžeme detailně sledovat proces vzniku skladby od prvotních idejí, přes nutné kompromisy všech zainteresovaných stran, zkušenosti s nácvikem a provedením, rozbor skladby i následnou reflexi celého procesu. Celkový obraz dotváří partitury dotčených skladeb, zařazené do příloh. Jde o velmi poutavé a poučné čtení pro každého, kdo se chce pustit do multimediálních projektů, v současnosti tolik oblíbených. Na tyto kapitoly navazuje závěrečná část věnovaná profesorce Ivaně Loudové. Opět nejprve čteme životopis autorky. Byl použit doslovně tentýž, který se nachází např. na webových stránkách katedry kompozice HAMU, ale zase – těžko vymyslet něco jinak. Předpokládám, že se tak dělo opět ve spolupráci s paní profesorkou. Následující text přináší omračující výčet všech jejích „výletů“ do světa bicích nástrojů, s pozoruhodnými detaily. Vnímám tento text jako poctu skladatelce, která výrazným způsobem obohatila repertoár bicích nástrojů. Se zvoleným tématem však podle mého názoru málo souvisí a považuji jej v kontextu celé práce za nadbytečný. Odhaduji také, že nebylo ani možné zachytit všechny aspekty takto rozsáhlé tvorby, včetně komentářů interpretů atd. Více bych uvítal, a budiž to inspirací pro budoucí diplomanty, kdyby celá jedna samostatná práce byla věnována skladbám prof. Loudové pro bicí nástroje.

První polovina práce přináší ve dvou kapitolách teoretické pojednání jednak o bicích nástrojích z hlediska hudební psychologie a historie, a také o hudbě ve vztahu k multimédiím. Jedná se o poutavé čtení a pozoruhodná je zde vytríbená úroveň češtiny, za kterou by se

nemusel stydět ani rodilý mluvčí. Také odbornost textů z oblasti psychologie (schopnosti, nadání) a multimédií je na vysoké úrovni. V kontrastu k tomu nelze přehlédnout drobné nepřesnosti v odstavcích věnovaných historii a organologii bicích nástrojů. Ionizace Edgarda Varése (ne Edgara Varése, jak uvádí autor na str. 12) není prvním dílem pro samostatné bicí nástroje. „Jícara de aqua“ neznamena v překladu „mušli s nátrubkem“ (str. 40). Zajímalo by mě, z jakého pramene čerpal autor informaci o tom, že bicí nástroje se „trochu nepřesně“ dělí na bicí soupravu a perkuse (str. 12).

Co se týká formální stránky celé práce, mám výhradu k použité literatuře, protože s výjimkou partitur zařazených v přílohách nikde není uvedeno, jak s ní bylo nakládáno. Práce totiž neobsahuje poznámkový aparát, jenž má být standardní součástí každého vědeckého spisu. Citelně se to dotýká zejména kapitoly o Mauricio Kagelovi (str. 32 - 45), která obsahuje řadu objektivních informací, bohužel bez možnosti vyhledat či ověřit zdroje. Navíc v jazykově celkově vytříbené práci zrovna v této kapitole „prosakuje“ na několika místech slovenština, což by na nějaký zdroj ukazovalo. Větší pozornost mohl autor věnovat ukázkám z Kagelových partitur, kdy na str. 43 má být soupis nástrojů pro skladbu Südwesten, nicméně levá polovina soupisu patří ke skladbě Norden.

SHRNUTÍ

Disertační práce Olega Sokolova *Hudební a mimohudební prvky včetně audiovizuálních v hudbě pro bicí nástroje 20. a 21. století* vcelku splňuje nároky kladené na teoretickou práci tohoto druhu. Autor v ní prokázal znalost zvolené problematiky a schopnost zužitkovat zkušenosti interpreta i vše teoreticky zpracovat. Výše uvedená výhrada k metodice práce se zdroji informací mi nebrání v tom, abych práci doporučil k obhajobě.

V Brně dne 27. května 2016

Martin Opršál

